

[Ebba Strange]

Derfor vil jeg ikke i dag tilslutte mig justitsministerens bemærkninger om, at man kunne forestille sig, at nogle af disse foranstaltninger også kunne komme til at gælde for børn under den kriminelle lavalder. Nu må vi se, hvad det er for forslag, der kommer, og så må vi tage stilling til, hvad det kommer til at betyde for børn under den kriminelle lavalder. Det er vigtigt. Jeg var selvfølgelig glad for, at justitsministeren ikke agtede at pille ved den kriminelle lavalder, men så må vi heller ikke begynde at indføre straffeforanstaltninger, som i realiteten sætter spørgsmålstegn ved den.

Der er nogle af de ting, justitsministeren har sagt i sin redegørelse, som jeg kan være enig i; der er andre, jeg godt vil sætte spørgsmålstegn ved.

Jeg synes også, der går for lang tid, fra en sag over for en ung bliver rejst, indtil man er færdig med at behandle den. Ifølge »den lille gule«, som vi har fået på forhånd, kan det nemt gå fra 6 til 9 måneder, inden retssystemet er færdigt, fordi der skal spørges det ene sted og der skal svares tilbage og der skal spørges det andet sted. Lidt hurtigere reaktioner synes jeg også ville være godt.

Men det er ikke nok, når justitsministeren siger, at unges lovovertrædelser skyldes kedsomhed, trang til aktivitet og manglende respekt for andres ejendom. Det er rigtigt, at der er nogle af lovovertrædelserne, der ligesom er udtryk for den oplevelsestrang. Heldigvis må vi jo sige, at der er en lang række af lovovertrædelserne, som aldrig bliver opdaget, aldrig bliver opklaret. Vi ved fra alle de undersøgelser, vi har, at omkring 90 pct. af alle voksne mennesker i deres ungdom har begået en eller anden form for lovovertrædelse, og vi kunne jo få nok at gøre, hvis vi opdagede dem alle sammen. Det gør vi heldigvis ikke. Derfor er det også typisk, at de mennesker, som hr. Fischer talte om, og som vi senere møder i fængslerne, som regel ikke alene har begået deres lovovertrædelser af de grunde, som justitsministeren opridsede, men fordi der er problemer, der har hobet sig op for de unge.

De, der bliver hængende og udvikler sig til egentlige kriminelle, er for den langt overvejende del – det ved vi fra vores fængselsklientel – unge, der gennem hele deres barndom har haft meget store problemer, som de ikke er blevet hjulpet godt nok med: mangel på kærlighed, mangel på tillid, mangel på respekt og omsorg,

mangel på en skole, der forstår, hvem de er, og som forstår at tilpasse sig til det, de er, og så ofte tidlig afbrydelse af skolegangen, ud uden at kunne få fast arbejde eller en uddannelsesplads, der passer til dem. Det er ligesom mønsteret for dem, der bliver hængende i kriminaliteten, og det er vigtigt at være opmærksom på dette.

Derfor har jeg også – og nu kan jeg forstå, at det er justitsministeren enig i – hilst med tilfredshed, at man fra Socialministeriets side i »den lille gule« har sagt, at vi skal passe på med at sammenblende straffeforanstaltninger, som foregår i retssystemet, med hjælpeforanstaltninger, der foregår i socialsystemet.

Jeg vil godt tilføje, at vi også skal passe på med at bruge arbejde som en straf for de unge, når vi ved, at det, de allermost efterspørger, er et arbejde, som dels kan give dem noget selv-værd og noget respekt i deres omgivelser, dels kan få dem til at tjene nogle af de skillinger, som de i øvrigt også har stor brug for i de unge år.

Jeg mener, at der er mange muligheder i det sociale system, sådan som det er opbygget i dag, men jeg ved også, at alt det, som i bistandsloven hedder rådgivning og vejledning, har det været svært for kommunerne at ofre den tilstrækkelige mængde ressourcer på, fordi behovet for økonomisk bistand har været så stort, som det har været, efter at bistandsloven trådte i kraft.

Vi argumenterede dengang for, at der skulle være 50 pct. refusion på rådgivning og vejledning, ligesom der er det på andre hjælpeforanstaltninger. Det forslag står vi stadig væk ved, fordi vi mener, at noget af det allervigtigste i den nye bistandslov i virkeligheden var spørgsmålet om rådgivning og vejledning.

Det gælder ikke mindst den gruppe, vi snakker om i dag, at man virkelig må sætte ind med personlige rådgivere, personlige vejledere, at man »mandsopdækker«, som det hedder i Socialministeriets appendiks til det lille gule hæfte, og derfor vil jeg gerne spørge: Hvad er det egentlig, der er problemerne i det sociale system? Er det mangel på ressourcer? Er det det, at rådgivning og vejledning aldrig fik den centrale placering, de burde have fået? Er der for lidt tid? Er der for lang ventetid også i det sociale system? Det ved jeg i hvert fald gælder mange af amternes rådgivningscentre. Der kan være